Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2013–2014

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen door de leden der Kamer gesteld overeenkomstig artikel 140 van het Reglement van Orde, en de daarop door de regering schriftelijk gegeven antwoorden

7

Vragen van het lid **Franken (CDA)** op 30 april 2014 medegedeeld aan de Minister van Veiligheid en Justitie inzake *het arrest van de Hoge Raad van 28 maart 2014 (ECLI:NL:HR:2014:699), waarin het beroep in cassatie van de Staatssecretaris van Financiën tegen een uitspraak van het Gerechtshof te Amsterdam betreffende naheffingsaanslagen in de loonbelasting/premie volksverzekeringen en de daarbij gegeven boetebeschikkingen ongegrond is verklaard*.

Antwoord van Minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 15 mei 2014).

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van dit arrest?

Antwoord 1
Ja, ik heb kennis genomen van het arrest van de Hoge Raad van 28 maart 2014, 12/03888.

Vraag 2
Is het juist dat de Hoge Raad in dit arrest heeft overwogen dat de heffing van griffierecht niet tot gevolg mag hebben dat aan bepaalde groepen rechtzoekenden in feite de toegang tot de rechter wordt ontnomen?

Antwoord 2
De Hoge Raad stelt vast dat in het algemeen kan worden aangenomen dat de regeling in het bestuursrecht over heffing van griffierecht, inclusief de thans daarbij behorende bedragen aan griffierecht, van dien aard is dat rechtzoekenden daarmee de toegang tot de rechter niet wordt ontnomen. Dit laat volgens de Hoge Raad onverlet dat zich gevallen kunnen voordoen waarin heffing van het wettelijk verschuldigde bedrag aan griffierecht het voor de rechtzoekende onmogelijk, of uiterst moeilijk maakt om gebruik te maken van een door de wet opengestelde bestuursrechtelijke rechtsgang. Mede gelet op het belang dat in een rechtsstaat toekomt aan de toegang tot een onafhankelijke rechterlijke instantie, welk belang mede ten grondslag ligt aan artikel 6 EVRM en artikel 47 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie komt de Hoge Raad tot het oordeel dat het in een dergelijk geval niet kan worden aanvaard dat een (hoger) beroep wegens het onbetaald blijven van griffierecht niet-ontvankelijk wordt verklaard. Binnen het kader van de hier toepasselijke wettelijke regeling kan dit gevolg (niet-ontvankelijkheid

ah-ek-20132014-7
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2014

door niet betaling van het griffierecht) worden voorkomen door aan te nemen dat de betrokkene in deze gevallen met het achterwege laten van een betaling van griffierecht niet in verzuim is en er geen niet-ontvankelijkheid wordt uitgesproken. Uit de uitspraak blijkt, dat het gaat om de beoordeling van een individueel geval. Daaruit is niet af te leiden dat het de Hoge Raad zou gaan om de toegang tot de rechter van bepaalde groepen rechtzoekenden.

Vraag 3
Is het juist dat het sub 2 gestelde inhoudt dat de rechtzoekenden over de financiële middelen moeten beschikken om het verschuldigde griffierecht te betalen en dus in staat zijn om de daaruit voortvloeiende last af te wegen tegen het nut van het voeren van een gerechtelijke procedure?

Antwoord 3
De Hoge Raad leidt uit de wetsgeschiedenis af dat de wetgever als uitgangspunt heeft genomen gevallen waarin de betrokkenen over de financiële middelen beschikken om het verschuldigde griffierecht te betalen, en dus in staat zijn de daaruit voortvloeiende last af te wegen tegen het nut van het voeren van een gerechtelijke procedure. De Hoge Raad laat daarop volgen dat in zijn algemeenheid kan worden aangenomen dat de regeling in het bestuursrecht over heffing van griffierecht, inclusief de thans daarbij behorende bedragen aan griffierecht, van dien aard is dat rechtzoekenden daarmee de toegang tot de rechter niet wordt ontnomen. Dit laat echter volgens de Hoge Raad onverlet dat zich gevallen kunnen voordoen waarin de heffing van het wettelijk verschuldigde bedrag aan griffierecht het voor de rechtzoekende onmogelijk of uiterst moeilijk maakt om gebruik te maken van een door de wet opengestelde bestuursrechtelijke rechtsgang.

Vraag 4
Dient te worden vastgesteld dat de betreffende uitspraak inhoudt dat als deze afweging naar haar aard niet kan plaatsvinden omdat de betrokkene geen griffierecht kan betalen, er geen niet-ontvankelijkheid van het door hem/haar ingestelde beroep zal plaatsvinden?

Antwoord 4
Zoals in het antwoord op vraag 3 staat, is er in dit geval sprake van een uitzondering, waarin de heffing van het verschuldigde bedrag aan griffierecht het voor de rechtszoekende onmogelijk of uiterst moeilijk maakte om gebruik te maken van de bestuursrechtelijke rechtsgang. In dit geval mag volgens de Hoge Raad de gebruikelijke sanctie voor het niet betalen van het griffierecht, niet–ontvankelijk verklaring van het beroep van de rechtzoekende, achterwege blijven.

Vraag 5
Acht u redenen aanwezig om naar aanleiding van de bovengenoemde uitspraak van de Hoge Raad een regeling voor gratis admissie c.q. een vermindering van griffierechten op te stellen? Zo ja, welke zijn deze redenen? Zo nee, waarom acht u een dergelijke regeling overbodig of niet-opportuun? Dient in het bevestigende geval een regeling voor gratis admissie c.q. een verminderd tarief voor zowel voor bestuurlijke als voor civielrechtelijke geschillen te gelden?

Antwoord 5
De Hoge Raad stelt in rechtsoverweging 3.3.6. dat in zijn algemeenheid kan worden aangenomen dat de regeling van het griffierecht van dien aard is dat rechtzoekenden daarmee de toegang tot het recht niet wordt ontnomen. Dat neemt echter niet weg, zoals de Hoge Raad in rechtsoverweging 3.3.7. stelt, dat er zich gevallen kunnen voordoen waarin heffing van het verschuldigde bedrag het voor rechtzoekende onmogelijk of uiterst moeilijk maakt om gebruik te maken van de bestuursrechtelijke toegang. Het gaat om uitzonderingssituaties, waarin alleen een rechter de financiële situatie van de individuele rechtzoekende kan beoordelen, om aan de hand van de omstandigheden van het geval te kunnen vaststellen of het onbetaald blijven van griffierecht tot niet-ontvankelijkheid dient te leiden. Een wettelijke regeling acht ik niet opportuun.